

Konsortiorryhmän Tilastointityöpajan (lokakuu 2021) purun kooste

Koonnut: Riitta Peltonen

Työskentely 1: Millaista tilastodataa olisi tärkeää raportoida? (vaikuttavuuden ja vaikutusten osoittaminen ULOSpäin)

Ohjeistuksena aineistontarjoajille oli luetella 1) mitä Finnaan liittyviä lukuja käytätte raporteissanne tällä hetkellä ja 2) Onko jotakin lukuja, joita toivoisitte edellisten lisäksi tai sijaan voivanne raportoida. Muita intressiryhmiä / ei-aineistontarjoajia pyydetiin listaamaan 3) Mitä toivoisitte, että Finna tai Finnan aineistontarjoajat sisällyttäisivät raporteihinsa.

Osa osallistujista huomautti, että ei itse tee Finna tilastoinnin kanssa töitä ja ei ole perillä sektorinsa käytänteistä eli heidän ryhmätyön vastauksia ei voida pitää kattavana näkemyksenä heidän sektoriltaan. Osa apufasilitaattoreista raportoi, että osa saattoi myöskin jo osittain ajatella iltapäivän tehtävää ja ajatella yleisemmin.

Taulukko 1: Muralissa olleet laput on kopioitu sellaisenaan taulukkoon.

	Tällä hetkellä	Lisäksi tai sijaan	Toivomuksia sektorin ulkopuolelta
Museot	<ul style="list-style-type: none"> Aineistomäärät Finnassa (organisaatiotasoa) Organisaation aineistojen käyttö / vuosi Oman näkymän kävijämäärä, toimintojen määrä lisäksi soveltuvin osin kansallisen Finnan vastaavat luvut Aineistojen latausmäärät / vuosi (organisaation sisäinen, johtoryhmä + mahd. OKM) Raporteista nyt saatavat keskeiset luvut organisaation sisällä (+ vuosikertomus)	<ul style="list-style-type: none"> Organisaation aineistoihin tai näkyviin (helpompi) kohdistuva suositteleva luku (asiakastytyväisyys) Aineistojen käyttö Finnan ulkopuolella (jatkokäytön analysointi) Organisaation kirjastoaineistoihin kohdistuva käyttö Aineistojen jatkokäytön seuranta, mutta tämä haastavaa, kansainvälisesti pohdittu tarve esim. avoimen datan vaikuttavuuden arviointiin Miten museoiden tarjoamien aineistojen käyttö jakautuu Kansallisesta Finnasta aineistotyyppikohtaiset katselumäärät, esim. kulttuuriympäristödatan käytön/näkyvyyden raportointia varten Kuvien lataukset	<ul style="list-style-type: none"> Kuvien ja median latausmäärät API-rajapintaan. Julkiset raportit trendaavasta aineistosta, johon on linkitetty ulkopuolelta paljonko kuvia on hotlinkattu Finnan ulkopuolelle Julkiset automaattisesti luodut raportit siitä, mitä aineistoa haetaan/ladataan. What-is-hot-tyyppisesti

Arkistot	<ul style="list-style-type: none"> • Virallisissa yhteyksissä käynnit, mutta seuraamme kaikkia lukuja. 	<ul style="list-style-type: none"> • Oman organisaation Finna-luokkahuonekäyttölukuja / vertailulukuja muihin aineistopaketteihin • Tilastotiedot myös ruotsiksi • Esim. hakusanojen käyttötilastojen hakulista on lyhyt jos hakee usean vuoden ajalta 	-
Yleiset kirjastot	<ul style="list-style-type: none"> • Käynnit virallisia tilastoja varten 	<ul style="list-style-type: none"> • Ei ole tässä tietoa, miten kirjastot hyödyntävät Finna-tilastoja 	-
Korkeakoulu-kirjastot	<ul style="list-style-type: none"> • KITT-tilastoon nykyisin kerättävät • Tietueiden katselukerrat kuukausittain ja aineistotyypeittäin • Hakujen määrä • Aineistojen käyttö: lainat, lataukset (nämä tiedot muualta kuin Finnasta) • Haettavien aineistojen määrä • Käytetyimmät hakusanat ja rajaukset 	<ul style="list-style-type: none"> • Käyttäjryhmittäistä käyttötietoa / mikä kiinnostaa • Ei niinkään toivetta lisätä uutta sisältöä vaan se, että saa tietoa ulos jatkojalostusta ja yhdistelyä varten helposti • Tarkempaa tietoa, miten haetaan (esim. rekisteröitynyt käyttäjä vs. satunnainen) 	<ul style="list-style-type: none"> • Opinnäytetöille/väitöskirjoille ulospäin suunnattu mikä trendaa sivu • Kansalliskirjaston käyttö osittain samanlaista kuin museosektorilla
Erikoiskirjastot	-	-	-
Muut aineiston-tarjoajat	-	-	-

Nykyisellään raporteissa käytetään hyvin peruslukuja. Aineiston käytöstä kertovia tilastoja (esim. katselut, lataukset sekä omista näkymistä että kansallisesta finna.fi-näkymästä, varaukset & lainat), käyntien määrät omista näkymissä, toimintojen ja hakujen määrät yleisesti sekä saatavilla olevien aineistojen määrät yleisesti. Jossain organisaatiossa jopa raportoidaan käytetyimmät rajaimet ja hakusanat, tosin on mahdollista että osa siirtyi jo ajattelemaan omaa sisäistä toimintaa ja käytetyt rajaimet ja hakusanat ovat tämän tyyppistä työtä.

Toiveissa ja ideoissa nousi kahden tyyppisiä toiveita: yleisluontoisempia enemmän yleiseen tilastojen hyödynnettävyyteen liittyviä ja tiettyjen hyvin tarkkoja toiveita tietyistä tilastoista.

Yleisluonteisemmat toiveet:

Toive Y1: tilastojen jatkokäytettävyys

Tilastot tulisi olla saatavissa formaatissa, joka on jatkokäsiteltävissä ja yhdisteltävissä muualta saataviin tilastoihin.

Johtopäätös: Esim. nykyiset kuukausittaiset pdf-raportit eivät ole jatkokäsiteltäviä. Esimerkiksi verkkosivumuotoinen raportti ja tietojen lataus Excel-muotoisena olisi jatkokäsiteltävä formaatti.

Toive Y2: Organisaation aineistojen käyttötilastot eri näkymistä & APIsta yhdestä paikasta yhdellä silmäyksellä

Omaan aineistoon kohdistuvat luvut (esim. katselut tai muu käyttö) tulisi saada kootusti yhdestä paikasta sekä oman näkymän luvut, että kansallisen finna.fi-näkymän luvut ja ehkä jopa näistä jokin automaattisesti koostettava yhteenlaskettu arvo.

Johtopäätös: Jos viedään tätä ajatusta hieman pidemmälle ja yhdistetään siihen toive jatkokäytön tilastoinnista (esim. käyttö API:n kautta) sekä se tieto, että myös muut organisaatiot ovat voineet aktivoida toisen organisaation aineistot omaan näkymäänsä joko muun aineiston joukkoon tai erilliseen välilehteen esim. erityisesti korkeakoulukirjastot hyödyntävät mahdollisuutta ja ovat saattaneet aktivoida paikallisen yleisen kirjaston tai varastokirjaston tai ARTOn tai AOEn oppimateriaalit (tai kaikki) omaan näkymäänsä. Luultavasti toiveen voisi yleistää tasolle, että olisi toivottavaa saada tilastot yhdestä paikasta koskien organisaation aineistojen kulutusta kaikissa eri näkymissä sekä rajapinnan kautta ja mahdollisesti näistä jokin valmiiksi laskettu yhdistelmä arvo.

Toive Y3: Osa-tilastojen mahdollistaminen

Monimuotoisten organisaatioiden (esim. samalla organisaatiolla kirjastoluonteista aineistoa ja kulttuuriperintöaineistoa) tapauksessa käyttötiedon kohdistamismahdollisuus tietyn tyyppiseen osaan aineistoa tai organisaatiota.

Kommentti / johtopäätös: Kohdistettujen käyttötietojen saaminen on ainakin jossain määrin jo nyt mahdollista. Mahdollisuutta ehkä selkeytettävä ja tarjottava lisää tietoa/koulutusta siitä. Kenties myös hyvä selvittää tarkemmin, vastaako nykyinen toiminnallisuus jo tähän toiveeseen vai jättääkö se jotain aspekteja huomioimatta.

Toive Y4: Tilastot myös ruotsiksi

Tilastoraporttia toivottiin myös ruotsiksi.

Toive Y5: Peruslukuja eroteltuina profiileittain

Miten erityyppisten esim. rekisteröitynyt vs. ei rekisteröitynyt käytös eroaa toisistaan? Rekisteröity termi tässä yhteydessä viitanee sisään kirjautuneisiin ja rekisteröimätön kirjautumattomaan käyttöön.

Taustaa: Alustuksissa käytiin läpi peruslukuja eri sektoreilta ja niissä on jo nyt eroteltavissa luvut kaikki vs. palaavat käyttäjät. Sektoreissa oli havaittavissa eroa eli kirjastokäytössä esim. hakujen määrä per käynti oli alle kahta, kun museoissa hakujen määrä per käynti oli 4 ja vastaavat luvut

pätivät myös sivulatauksiin eli kirjastokäytössä keskimäärin sivulatauksia oli noin 5 per käynti ja museopuolella 10. Jo tässä yhteydessä virisi keskustelua siitä, että olisi mielekästä saada erikseen rutiinikäynti, jossa esim. vain tehdään lainan uusinta ja toisaalta sitten muut käynnit eli luultavasti keskustelun taustalla oli kiinnostus tietoon, onko aineistoja etsiessäkin hakujen määrä todella niin alhainen (täsmäetsintää) vai vetävätkö rutiinikäynnit näitä lukuja alas. Luokkahuoneen käyttöanalyysin ohessa oli tehty havainto, että oppimisalustoista linkin kautta tulee käyttäjiä, joilla on merkittävästi enemmän kuin keskimääräisesti sivulatauksia (todennäköisesti siis selailevampaa käyttöä).

Johtopäätös: Jos jo kerättävän tiedon valossa oli mahdollista aavistuksen profiloida käyntejä (ei välttämättä ole ilman tarkempaa käyttäjän polun seuraamista). Voisi olla hyväksi ideoida eri sektoreilla, mikä automaattisesti erotettava asia olisi mielekkäästi käyntiä profiloiva.

Tiettyjen tarkempien lukujen tuottamiseen liittyvät toiveet

Toive T1: Organisaatioihin ja heidän aineistoihinsa kohdistuva (helpompi) suositteluluku

Toivottiin organisaation kohdistuvaa asiakastyytyväisyyttä kuvaavaa suosittelulukua

Taustatieto: NPS kerätään tällä hetkellä kahden vuoden välein toistettavalla isolla käyttäjäkyselyllä. Kyselyllä kerätään tietoa kaikista näkymistä. Osana kyselyä kerätään suosittelulukua ja näkymien omistajat voivat pyytää näkymäänsä liittyvät raaka-datat Excel-muodossa itselleen. Tästä datasta organisaatio saa oman näkymänsä NPS-arvot jatkojalostettavassa muodossa esim. heidän on mahdollista eritellä niitä käyttäjärooleittain tai käyttötarkoituksen mukaan. Niille organisaatioille, joilla ei ole omaa näkymää, ei ole saatavilla mitään nimenomaan heidän aineistoonsa kohdistuvaa NPS:ää vain kansallisen finna.fi-näkymän yleinen NPS-analyysi.

Toive T2: aineistojen jatkokäyttö-tilastot (Finnan ulkopuolinen käyttö)

Jatkokäyttötilastoja ylipäätään toivottiin. Tämä trendaa myös kansainvälisessä pohdinnassa avoimen datan vaikuttavuuden mittaamisen suunnittelussa. Ideoissa mainittu mm. kuvien ja median latausmäärät API-rajapinnassa ja paljonko kuvia on hotlinkattu Finnan ulkopuolelle.

Toive T3: [Finna.fi](https://finna.fi) aineistotyyppi kohtaiset katselumäärät organisaatoittain

Aineistotyyppikohtaiset käyttömäärät Finna.fistä. Tämä toive koskee erityisesti kulttuuriympäristöihin liittyvän datan käyttömääriin ja ilmeisesti yleisluontoisempaan kulttuuriympäristöaineistojen yhteiskunnalliseen näkymiseen ja vaikuttavuuden raportointiin.

Taustatieto Tämä tieto on saatavissa Finna.fistä; Finna.fin hallintaliittymän ja Matomon kautta.

Johtopäätös: Toive tuli yksittäiseltä museolta. Kulttuuriympäristöaineistojen katselumääriä Finna.fissä kaivattiin organisaatiokohtaisesti. Tämä uusi toive liittyy ilmeisesti kulttuuriympäristöihin liittyvään lakimuutokseen ja sen myötä joillekin organisaatioille (vastuumuseoille) tullessiin uusiin vastuisiin.

Toive T4: Kuratoitujen aineistopakettien käyttöluvut

Toivottiin Luokkahuoneen aineistopakettien pakettikohtaisia katselumääriä saataville ja vertailutietoa vastaavista luvuista muista Luokkahuonepaketeista

Johtopäätös: Jos viedään ajatusta vähän pidemmälle ja ajatellaan, että aineistopaketeissa on eroja mm. siinä, ovatko ne enemmän suunnattu opettajan ladattavaksi omalle koneelle (esim. alakoulun käyttö) vai siihen, että aineistot on tarkoitettu suoraan hyödynnettäväksi verkkoympäristöissä. Paketeista luultavasti haluttaisiin tietoa käytöstä, kopioinnista omiin suosikkilistoihin ja latauksista omalle koneelle jne. Erityyppisistä aktiviteeteista saattaisi olla kiinnostavaa jopa luoda jokin automaattisesti muodostettava indeksiluku, joka ottaisi huomioon nämä erityyppiset piirteet aktiviteeteissä.

Toive T5: Käyttäjryhmäkohtaisesti minkä tyyppiset aineistot kiinnostavat

Toiveissa nousi esiin tieto käyttäjryhmäkohtaisista käyttötiedoista, mikä kiinnostaa kävijöitä.

Taustatieto: Tänä vuonna käyttäjäkyselyn datan käsittelyssä oli yhdistelty tietoa roolista ja mitkä eri aineistot kiinnostivat eri rooleja. Vastaavaa roolitietoa ei pystytä käyttötilastoista tarjoamaan.

Toive T6: Miten museoiden tarjoamien aineistojen käyttö jakautuu

Luultavasti tässä viitataan tietyyntyyppiseen rankinglistaan, kenen museoiden aineistoja katsellaan eniten.

Taustatieto: Matomosta on saatavissa lista organisaatioittain, kenen aineistoja katsellaan eniten ainakin Finna.fissä, mutta se ei ole jaoteltu sektoreittain.

Pohdintaa: Organisaatiot ovat eri kokoisia ja niiden tarjoamat aineistomäärät ovat hyvin erilaisia. Väkisinkin isot organisaatiot, jotka tarjoavat paljon aineistoa varmasti nousevat helposti kärkeen tällaisilla listoilla. Tässä tulisi pohtia, mihin tätä tietoa käytetään. Onko pelkkä absoluuttisten aineistomäärien mukaan järjestetty lista sellaisenaan mielekäs seurattava vai tarvitaanko avuksi jotain sovitettua vertailulukua, joka tasoittaisi aineiston tarjoajien kokoa? Auttaisiko esimerkiksi jokin sovellettu luku paremmin pienempiä organisaatioita arvioimaan, kuinka merkittävä heidän digitointipanostuksensa on ollut?

Toive T7: Suosituimmat aineistot feedeinä

Intressiryhmien puolelta nousi toive saada ns. rankinglistoja mm.: eniten katsotut kuvat, eniten luetut opinnäytetyöt (myöskin API:n kautta pyydettävänä).

Työskentely 2: Millaisten lukujen seuraaminen on tärkeää toiminnan kehittämisen kannalta? (OMAAAN toimintaan vaikuttaminen)

Ohjeistuksena aineistontarjoajille oli luetella a) mitä Finnan tilastoja jo hyödynnätte toimintanne kehittämisessä? b) mitä tilastoja olette toivoneet, että Finna tarjoaisi, jotta voisitte kehittää toimintaanne sektorilla sen pohjalta? tai reagoida paremmin/nopeammin asioihin? c) mitä digitaalisen palvelun mittaaminen ylipäättään tarkoittaa sektorillanne tulevaisuudessa? Näettekö,

että sektorinne toiminnassa on uusia teemoja, joiden myötä nousee uusia toiveita tilastoinnille?
Onko näköpiirissä uusia trendejä?

Ohjeistuksena intressiryhmän edustajille (ei-aineistontarjoajat) oli: Mitä digitaalisen palvelun mittaaminen ylipäättään tarkoittaa tulevaisuudessa? Minkä lukujen seuraamista toivoisitte Finnan / Finna-aineistontarjoajien hyödyntävän toimintansa kehittämisessä?

Työ alkoi itsenäisellä työskentelyllä ja jatkui yhteisellä keskustelulla, jossa ajatuksia käytiin läpi ja merkittiin tärkeimpiä ideoita tähdillä.

Työpajadata

Taulukko: Laput on kopioitu pohjasta sellaisenaan ranskalaisiksi viivoiksi taulukkoon. Ranskalaisten viivojen ryhmittely heijastelee lappujen ryhmittelyä Mural-pohjassa. Lihavoinnilla ja merkillä * merkitty ne laput, jotka olivat saaneet tähtiä.

	Nykyään	Toiveita / ideoita tulevaisuuteen
Ryhmä 1	-	<ul style="list-style-type: none"> • Sisältöjen hyödyntämisen tarkempi analytiikka <ul style="list-style-type: none"> ○ Suosittelutoiminnon mittaaminen, miten suosittelu toimii ○ Esim. Luokkahuone, kuratoitu sisältö, e-aineistot, videot • Vaikuttavuuden arviointi* <ul style="list-style-type: none"> ○ Taloudellinen hyöty, laatu, ajan säästö ○ Mittariston kehittäminen ○ Päätäjäviestintä • Some-tilastot ja niiden suhteuttaminen muuhun analytiikkaan* <ul style="list-style-type: none"> ○ Viestinnän ja mm. kampanjoiden mittaaminen (utm) ○ Some ja se suhteessa muihin dig. palveluihin ○ Somen merkitys tärkeää kokoelmien merkityksen mittaamisessa • Monikanavaisen jakelun mittaaminen <ul style="list-style-type: none"> ○ Esim. Upokkeet ja syötteen, rajapinnat ○ Aineistojen lisäksi muunlaisten dig. palveluiden määrä kasvaa, esim. verkko-opastukset ja –luennot ○ Kysymys: Voiko Finnalla olla tässä osuutta? • Dig. palveluiden merkitys kasvaa entisestään, joten niiden mittaaminen on olennaista ja on tärkeää löytää sopivat ja kuvaavat mittarit
Ryhmä 2	<ul style="list-style-type: none"> • Seurataan millä laitteilla käytetään • Hakuja (perus vs. advanced), fasettien käyttöä* • Mistä käyttäjät tulevat, palvelun löytyvyys* • kävijämäärät, aineistojen käyttömäärät*** 	<p>Enemmän tietoa tyhjästä hakutuloksista</p> <ul style="list-style-type: none"> • Epäonnistuneet haut • Enemmän tietoa tyhjästä hakutuloksista • finna.fi:stä löytyneet haut, joita haettu mutta ei löydetty organisaationäkymistä

- **jonkin verran yleisemmin nykyiset muut raporttitiedot, hakusanat, t***

- mihin haut, joilla ei tuloksia kohdistuneet - tästä kooste, hyödyntävissä osallistavan kooelmatyön ja digitoinnin suunnittelu
- yleisesti tilastoinnin kokonaisvaltaisempi hyödyntäminen vaikuttavuuden arvioinnissa
- ei ratkaisua tähän, mutta miten raporttien kautta pääsisi helpommin käsiksi siihen, miten organisaatio on onnistunut digitaalisessa muutoksessa
- Vaikuttavuuden arviointiin valittujen mittareitten automaattinen helppo koonti. Analysointi nykyisistä yksittäisistä luvuista vaikeaa
- Oppimislustoilta tuleva käyttö
- aineistojen käyttö Finnan ulkopuolella, jos mahdollista
- tilasto siitä paljonko Finnaan linkitetään sivulta X (esim. Wikipedia/Wikimedia) ja paljonko sieltä tulee liikennettä
- API-rajapinnan käyttö (tämä suhteutettavissa lautamääriin (siis latausmääriin, tuo API:n käyttö tarkemmin (kirjautuminen), niiden kohdistuminen organisaatioaineistoihin)
- Aineistotietojen laadun ja muuttumisen seuranta
  - aineiston paikkatiedon laadun tilastointi ja kehityksen mittaaminen
- korkealaatuisen aineiston (thumbnail vs. high res esim.) tilastointi erikseen
- organisaation aineistoihin liittyvän palauuteen / kommenttien määrä
- kuinka hyvin Finnaan osoittavat linkit pysyvät ehjinä

Avointen aineistojen käyttö

- Avoimet aineistot - tarjonta, löytyvyys ja käyttö
- OA-artikkelien käytön seuraaminen tehtävä mahdolliseksi
- Kysymys myös kuvailusta ja metadatatista
- haussa ei duplikaateiksi tunnistetun duplikaatti aineiston määrä
- (ikilinkkien/tunnisteiden pysyminen ehjänä)

		<ul style="list-style-type: none"> • Rutiiniluonteiset käynnit (esim. uusinnat) erikseen istunnoista, joissa tehdään hakuja ja käytetään aineistoja • Tarkempaa tietoa käynneistä. Haetaanko aineistoa vai uusitaanko lainoja? • Aineistojen käyttö nousee keskeiseksi tuloskriteeriksi, haku on vain väline • Käyttäjien tunnistaminen ja profilointi
Ryhmä 3	<ul style="list-style-type: none"> • Tilastot vaikuttavat organisaation viestinnän suunnitteluun ja kohdentamiseen • Digitaalisen palvelun mittaaminen tärkeää, jotta voidaan perustella digitaaliset kokoelmapalvelut ja niiden kehittäminen. Ja kehittää niitä :) • Luotettavat, hyvin käytettävät perustilastot <ul style="list-style-type: none"> ○ hyödynnetään: kävijämäärä, toimintojen määrä, vietetty aika, katsotut tietueet/aineistotyytit, linkitykset, käytetty laite** • Hakusanat hakutavat ja rajaukset - kokoelman kehittäminen, tiedonhaun opastus • Toiminnan vaikutus - kirjaston markkinoinnin ja opetuksen näkyminen Finnan hauissa/käytössä* • Eri sivuilla käynti (esim. ohjesivuilla käynti)- ohjeiden kehittäminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Kansallisen Finnan kävijämäärä suuri; eritellympää organisaatiokohtaista käyttödataa myös sieltä? (erityisesti organisaatiot, joilla ei omaa näkymää)* • Käyttäjäpolut/"konversiot"? Mistä asiakas kulkee palvelussa minnekin. Seurataanko tätä?* <ul style="list-style-type: none"> ○ voisi hyödyntää paremmin kaikkea dataa, kuten esim. google analytics, joka on tarkempi • digitaalisen palvelun mittaamisen merkitys lisääntyy, mielenkiintoista Matin esittämät ideat alussa, tavoitteellisuus ja ohjaavuus • digitaalisen palvelun hiilijalanjälki** <ul style="list-style-type: none"> ○ Käytön kellonajat - entistä enemmän 24/7 oppimista, näkyykö Finnan käytössä

Loppukeskusteluun lennosta poimitut keskusteluissa vahvimmin esiin nousseet teemat

(Lihavoinnilla korostettu loppukeskustelussa eniten painoarvoa saaneet asiat)

- **(automatisointi kaiken taustalla etenkin perusarvojen keräämisessä)**
- **perustilastot, mahdollisesti jo koonti indeksinä jonka muutoksista voi päätellä trendiä**
  - **vaikuttavuuden arviointi koko Finna / organisaation toimet / some**
- konversiot, kuinka suuri osuus päätyy konversion
  - konversiotyypeittäin perustilastot
- **epäonnistuneet haut**
- **hiilijalanjälki**
- finna.fi n organisaatiokohtaiset tilastot mukaan lukien luokkahuone
- profiilit, demografinen data

Yhteenvedo tunnistetuista teemoista

Jo nyt käytetyt tilastot ja niihin liittyvät kehitystoiveet

Nykyisessä käytössä nousi selkeimmin **perustilastojen seuraaminen** esim. kävijämäärät, aineistojen käyttömäärät, vietetty aika, katsotut tietueet/aineistotyypit, käytetty laitetyyppi. Loppukeskustelussa nämä myös nousivat selvästi edelleen tärkeänä seikkana, jonka hyödynnettävyyteen tulisi panostaa (Toive Y6). Toivottiin mahdollisesti automaattisesti tuotettuja tilastoja ja niiden visualisointeja. Mahdollisesti näistä eräänlaisten indeksiarvojen luomista, jonka kehitystä voisi seurata visuaalisista graafeista (vertaa käyttökokemusindeksi). Toinen osa-alue mikä nousi esiin toiveissa liittyen perustilastoihin, oli peruslukujen erittely käyntityypeittäin (Toive Y7) esim. erikseen käynnit, joissa vain uusitaan lainoja ja erikseen käynnit, joissa etsitään lainattavaa, tällä esim. saattaisi olla vaikutusta lukuihin kuten hakuja/käynti ja sivulatauksia/käynti, joita voidaan hakea indikaatioita siihen esim. siihen tehdäänkö täsmähakuja vai selaillaanko. Kolmantena tähän aihepiiriin liittyvänä toiveena nousi esiin, että peruslukuihin olisi tarve saada helposti mukaan myös [Finna.fi](https://finna.fi) luvut (Toive Y8).

Toinen selkeä alue mitä tällä hetkellä hyödynnetään, on **hakukäyttäjien seuraaminen** kuten hakutavat (perus vai edistynyt), käytetyt rajaukset (fasetit) ja hakusanat. Toive osuudessa nousi myös kehitystoiveita tämän osa-alueen seuraamiseen liittyen. Erityisesti epäonnistuneisiin hakuihin kiinni pääseminen (Toive T8) nousi esiin, ajatuksena että mikäli sieltä nousisi selkeitä käyttäjien kiinnostusalueita esiin voitaisiin tarkistaa esim. a) onko aiheesta jo digitoitua aineistoa mutta ilman kunnollista kuvailua tai b) pohtia pitäisikö aihetta täydentää digitoitien kautta. Ideoissa nousi esiin myös tilastot siitä, milloin omassa haussa ei löytynyt mitään, mutta [Finna.fi](https://finna.fi) hausta löytyi (toive T9).

Kolmas jo nyt seurattu tilasto on, **mistä käyttäjät tulevat palveluun**. Tässä taustalla intresseinä mitata palvelun löydettävyyttä ja miten esim. markkinoinnin vaikutus näkyy. Toive osiossa nousi esiin myös oppimisalustoista tulevan käytön mittaaminen (Toive T10). Toinen toiveissa esiin noussut asia oli viestinnän ja mm. kampanjoiden mittaaminen (utm)(Toive T11) .

Käytettyinä tilastoina nousi esiin **käynnit eri (sisältö) sivuilla** esim. ohjeet. Sisältöjen hyödyntämisen systemaattinen mittaaminen nousi esiin myös toiveissa suosittelu, Luokkahuone ja mahdollinen muu kuratoitu sisältö, e-aineistot, videot (Toive T12).

Johtopäätös: Finna kerää jo tällä hetkellä hyödyllisiä käyttötilastoja, mutta niiden automatisointiin ja hyödynnettävyyteen tulisi panostaa. Aineistojen katseluihin ja käyttöön tulisi laskea kaikki eri näkymissä organisaation aineistoihin kohdistuva käyttö. Peruslukuja olisi hyvä saada myös käyntiprofiileittain esim. käynnit joilla vain uusittiin aineistoa erikseen. Hakukäyttäjytymiseen liittyviin lukuihin erityisesti toivottiin tilastoja epäonnistuneista hauista ja millaisia hakuja tällöin oli yritetty tehdä. Uutena osa-alueena peruslukuihin liittyy myös parempi tuotetun sisällön vaikuttavuuden mittaaminen.

Uudet esiin nousseet aihepiirit

Toive T13: Monikanavaisuuden mittaus

Uusissa aihepiireissä nousi **monikanavaisen käytön parempi mittaaminen**. Miten aineistoja käytetään erilaisten upokkeiden ja syötteiden kautta, miten aineistoa käytetään rajapinnan yli.

Esim. minkä verran aineistoja linkitetään Wikipediaan/-mediaan tms. Myöskin tämän tyyppisen datan kohdistaminen organisaatiokohtaisen aineistojen käyttöön mittaamiseen olisi tärkeää.

Johtopäätös: Tämän osa-alueen haltuun otto olisi pidemmällä aikavälillä tärkeää.

Toive T14: Käyntien /käyttäjien profilointi

Uutena aihepiirinä nousi **käyntien/käyttäjien tyypittely** esim. haetaanko aineistoa vai uusitaanko lainoja, konversioiden seuraaminen eli mitä käyttäjä tekee ja miten liikkuu sivustolla sekä toive käyttäjien profiloinnista.

Johtopäätös: Tämä osittain liittyy peruslukujen kehittämiseen ja esittämiseen ja tätä tulisi huomioida parhaan mukaan niiden kehityksen yhteydessä. Esim. jos käyntejä on mahdollista profiloida jo nykyisellä datalla perustuen, minkä tyyppiseen konversioon käynti liittyi. (Ei välttämättä mahdollista).

Johtopäätös: Asiakkaiden tarkempi profilointi ja heidän käyttäytymisensä seuraaminen sivustolla on enemmän kuin peruslukujen seuraamista, mutta samaan aikaan juuri sitä mitä esim. Traficommin uudet rajoitukset suitsivat entistä enemmän. Tämän tärkeys pidemmällä aikavälillä kuitenkin nousi esiin ryhmäkeskusteluissa, vaikka aivan loppuäänestyksessä tälle ei esitetty prioriteetti (kenties koska aihe tiedettiin haastavaksi).

Toive T15: Aineistojen käyttö vs. katselu

Ylipäättään nostettiin esiin **aineistojen käytön** mittaus metriikkana, haut ovat vain väline päästä käyttämään aineistoa. Onko esimerkiksi käynti onnistunut, jos käyttäjä tekee haun, mutta ei avaa yhtään hakutulosta (konversio).

Johtopäätös: Aineiston käyttöön viittaavien toimintojen aloittaminen (lataus, viittaus, sähköpostiin lähetys, suosikkilistalle laittaminen jne.) tulisi kaikki trikkeröidä aktiviteetteinä ja raportoida peruslukujen yhteydessä, mahdollisesti jonain indeksinä. Konversioiden määrittelyä Finnalle tulisi pohtia. Tätä tulisi ainakin pohtia peruslukujen kehityksen yhteydessä.

Toive T16: profilointi vuorokaudenajoittain

Uutena yksittäisenä tietona toivottiin **käyntien erottelua vuorokaudenajoittain**. Tavoitteena hakea näkemystä näkykö 24/7 oppiminen Finnan käytössä.

Taustatieto: Tämä tieto on jo nyt saatavilla Matomosta irti.

Toive T17: Digitaalisen aineiston (metatiedon) laatu

Digitaalisten aineistojen ja metatiedon laadun ja sen muuttumisen seuraaminen ylipäättään nousi esiin toiveena, keinona arvioida, kuinka onnistunut on organisaation digitalisaatio. Esimerkkeinä mainittiin aineiston paikkatiedon laadun tilastointi ja kehityksen mittaaminen, korkealaatuisen aineiston (thumbnail vs. high res) tilastointi erikseen, kuinka hyvin Finnaan osoittavat linkit pysyvät ehjinä, ikilinkkien/tunnisteiden pysyminen ehjänä, organisaation aineistoihin liittyvän palauuteen / kommenttien määrä. Avoimien aineistojen määrä (versus ilman

lisensoijia olevien.) ja niiden löydettävyyttä. Ylipäätään vaikuttavuuden mittaaminen ja sitä varten mittariston kehittäminen päättäjaviestintä mielessä nousi esiin myös tässä ryhmätyössä, vaikka ryhmätyön fokus oli varsinaisesti oman organisaation oman toiminnan kehittämisessä.

Toiveet, joihin käyttötilastot eivät voi vastata, mutta näitä voisi lähestyä muulla tavalla

Hiilijalanjäljen tilastointi nousi vahvasti keskusteluissa esiin tärkeänä, mutta käyttötilastoja (Matomoa ja suoraan kannasta mittaamalla) ei hiilijalanjälkeä voida mitata.

Somesta saatavien tilastojen suhteuttaminen muihin tilastoihin. Esimerkiksi somen osuudella voisi olla vaikutusta kokoelmien merkityksen mittaamiselle.

Toiveet joiden tulkinta hankalaa / ei yksiselitteistä

Toive: ”haussa ei duplikaateiksi tunnistetun duplikaatti aineiston määrä”. Tämä saattaisi liittyä hakukäyttötymisen seuraamiseen tai sitten tämä saattaisi liittyä aineistojen laadun seuraamiseen tai sitten sen takana saattaa olla ihan muu ajatus.

Työskentelyjen yhteenvetoa

Molempien työskentelyosuuksien tuloksista yhteen vedetyt toiveet on koodattu numeroinnilla; yleisempiä toiveita Y1-Y8 ja tiettyjä lukuja toivoviin T1-T17. Kun näitä teemoja ryhmitellään karkeasti edelleen, nousee toiveista esiin yhteensä 6 aihepiiriä, kolme keskusteluissa enemmän prioriteettia saanutta ja kolme keskusteluissa vähemmän prioriteettia saanutta.

Korkeamman prioriteetin aihepiirit

- **Perustilastot ja niiden kehittäminen**
- **Epäonnistuneiden hakujen tilastointi**
- **Jatkokäytön (rajapinnat ja syötöt) tilastointi**

Pienemmät prioriteetin aihepiirit

- **Digitaalisten aineistojen laatu** (*ryhmätyön purku keskusteluissa tämä nousi aika vahvasti vaikka ei ihan loppuäänestykseen nousutkaan*)
- Suosituimpien aineistojen tarjoaminen feedeinä
- Profilointi
- NPS

Taulukko: Työpajoista nousseiden toiveiden edelleen ryhmittely aihepiireihin

Aihepiiri	Liittyvät toiveet	
Aihepiiri 1: Perustilastot	Toive Y1: tilastojen jatkokäytettävyys	Perustilastojen kehittäminen sai loppukeskustelussa työpaja 2:sen tuloksista merkittävästi painoarvoa ja se raportointiinkin liittyen nämä nousivat vahvimpana teema-alueena
	Toive Y2: organisaation aineistojen käyttötilastot eri näkymistä & APIsta yhdestä paikasta yhdellä silmäyksellä	

	<p>Toive Y3: Osa-tilastojen mahdollistaminen</p> <p>Toive Y4: Tilastot myös ruotsiksi</p> <p>Toive Y5: Peruslukuja eroteltuina profiileittain</p> <p>Toive T3: Finna.fi aineistotyyppi kohtaiset katselumäärät organisaatioittain</p> <p>Toive Y6: Hyödynnettävyyden parantaminen esim. automatisoinnit, muutosten visualisoinnit, indeksiarvojen muodostaminen</p> <p>Toive Y8: peruslukuihin olisi tarve saada helposti mukaan myös Finna.fi luvut</p> <p>Toive T10: Saapumislähteet. Oppimisalustoista tulevan käytön mittaaminen</p> <p>Toive T11: Saapumislähteet. Viestinnän ja mm. kampanjoiden mittaaminen (utm)</p> <p>Toive T15: Aineistojen käyttö vs. katselu. Aineistojen käytön mittausta metriikkana</p>	
Perustilastot - laajennus sisältämään tuotettu sisältö (ohjeet, Luokkahuone, videot)	<p>Toive T4: Kuratoitujen aineistopakettien käyttöluvut</p> <p>Toive T12: Sisältöjen hyödyntämisen systemaattinen mittaaminen nousi esiin myös toiveissa suosittelu, Luokkahuone ja mahdollinen muu kuratoitu sisältö, e-aineistot, videot</p>	
Perustilastot – käyttölukuihin perustuva organisaatiokohtainen vaikuttavuus	Toive T6: Miten museoiden tarjoamien aineistojen käyttö jakautuu	
Perustilastot – erittely käyntityypeittäin	<p>Toive Y7: peruslukujen erittely käyntityypeittäin (mikäli mahdollista nykytason tiedonkeruulla)</p> <p>Toive T14: Käyntien (/käyttäjien) profilointi</p>	
Aihepiiri 2: Epäonnistuneiden hakujen tilastointi	<p>Toive T8: epäonnistuneisiin hakuihin kiinni pääseminen</p> <p>Toive T9: Millaisissa tilanteissa Finna.fi promo aktivoituu (0 hakutulosta tilanteet, joissa tehdään Finna.fi haku)</p>	Epäonnistuneisiin hakuihin kiinni pääseminen sai työpajan 2 loppukeskustelussa merkittävästi painoarvoa
Aihepiiri 3: Jatkokäyttö (rajapinnat ja syötteen)	<p>Toive T2: aineistojen jatkokäyttö-tilastot (Finnan ulkopuolinen käyttö)</p> <p>Toive T13: Monikanavaisuuden mittausta</p>	Perustilastojen lisäksi tämä oli ehkä seuraavaksi merkittävin kehitys osa-alue vaikuttavuuden osoittamiseen liittyvässä työpaja 1:ssä.

Aihepiiri 4: Digitaalisten aineistojen ja metatiedon laatu	Toive T17: Digitaalisten aineistojen (metatiedon) laadun ja sen muuttumisen seuraaminen ylipäätään	Alempi prioriteetti kuin top kategorioilla. Ei saanut keskusteluissa niin selkeää prioriteettia kuin edelliset. Mutta tämä kuitenkin Saattaisi olla automaation keinoin analysoitavissa Finnan tietokannasta, jos siihen kehitettäisiin arviointikriteerit. Ryhmätöiden tulosten esittelyissä tähän kuitenkin keskityttiin ihan jonkin verran.
Aihepiiri 5: Suosituimmat aineistot feedinä (eri aineistotyypeille)	Toive 7: APLin optioita filtteröidä / järjestää aineistoja suosion / trendaamisen perusteella	Alempi prioriteetti. Ei saanut keskusteluissa niin selkeää prioriteettia
Aihepiiri 6: Profilointi	Toive T5: Käyttäjryhmäkohtaisesti minkä tyyppiset aineistot kiinnostavat	Profilointia pidettiin kyllä tärkeänä, mutta haastavana. Profiloinnin tärkeys nousi ehkä enemmän ryhmien sisäisissä keskusteluissa voimakkaammin, aivan loppuäänestyksessä se ei saanut prioriteettia. Mutta luultavasti tätä aihepiiriä pitäisi pitää pidemmällä aikavälillä tärkeänä edistettävänä, vaikka välittöminä toimina on tärkeämpää saada perustilastojen käytettävyyttä parannettua.
	Toive T14: Käyntien /käyttäjien profilointi	
	Toive T16: profilointi vuorokaudenajoittain	
Aihepiiri 7: NPS	Toive T1: Organisaatioihin ja heidän aineistoihinsa kohdistuva (helpompi) suositteluluku	

Näiden aihepiirien lisäksi nousi esiin kaksi aihepiiriä, joihin käyttötilastot eivät suoraan pysty vastaamaan: *hiilijalanjälki* ja *somesta saatavat tilastot*. Käyttötilastoja kehittämällä ei voida puuttua näiden asioiden tilastointiin, mutta kenties muuta kautta tehtävällä tilastointityöllä kyllä. Mutta mitä kautta näitä saataisiin, olisi hyvä, että tilastot olisivat löydettävissä yhdestä ja samasta paikasta kaikkien muiden tilastojen kanssa esim. hallintaliittymästä, jos se on paikka missä käyttötilastot näytetään (eikä että ne olivat hajallaan mikä missäkin).